

Stockholm den 18 februari 2020

Till: Näringsdepartementet

Remissvar DS 2019:19 - Genomförande av EU:s direktiv om otillbörliga handelsmetoder mellan företag i jordbruks- och livsmedelskedjan

Branschorganisationen Svensk Fågel företräder svensk matfågelproduktion i hela värdekedjan, från avelsföretag till förädlingsled. Av cirka 17 godkända slakterianläggningar är 7 stycken anslutna till Svensk Fågel och slaktar 99,5 procent av den totala produktionen i landet. Primärproducenter anslutna till Svensk Fågel levererar till de slakterier som är medlemmar i branschorganisationen. Samtliga aktiva medlemmar har att följa de kontroll- och övervakningsprogram som Svensk Fågel är huvudman för. Mot bakgrund av den strukturella situationen som föreligger i den svenska matfågelbranschen med ett fåtal slakterier och med hänsyn till transportavstånden samt regelverk som rör maximal transporttid, så är det viktigt att balansen mellan köpare och säljare i hela livsmedelskedjan är god. Detta är också angeläget mellan förädlingsledet och dagligvaruhandeln respektive grossistledet, vilket även framförts i Konkurrensverkets tidigare utredning, i och med att Sverige har en större koncentration jämfört med andra länder.

Svensk Fågel ställer sig positiv till implementeringsförslaget som därmed uppfyller direktivets syfte, dvs. att skydda och stärka svagare leverantörer mot starkare parter i livsmedelskedjan. Detta är avgörande i alla sammanhang och i synnerhet på en koncentrerad marknad.

Vi ställer oss positiva till att utredaren föreslår en modell som inte bygger på den s.k. trappmodellen som föreslås i direktivet, och som kan orsaka inlåsningseffekter och svårigheter med tillämpningen då det är viktigt med en enkel och bred tillämpning av regelverket. I och med att alla företag omfattas maximeras också nyttan och effekten av direktivet. Vi ser även positivt på att utredaren föreslår lika regler och lika behandling för färskvaror och andra dagligvaror, då definitionen på vad som ska anges som färskvara kan tolkas olika beroende på exempelvis EU:s handelsnormer.

Utredningens förslag på förbjudna handelsmetoder behöver **dock** kompletteras med ett förbud mot genomslag för överenskomna prisjusteringar senare än 30 dagar efter att de avtalats. Dagens otillbörliga tillämpning på 3-3,5 månaders fördröjning leder till att den ekonomiska risken för fluktuerande råvarupriser som oftast föreligger, förskjuts bakåt i livsmedelskedjan och läggs på de svagare parterna. Detta påverkar negativt både livsmedelsföretag och primärproducent, vilket står i direkt strid med den nationella livsmedelsstrategins målsättningar.

Direktivet är ett minimidirektiv vilket innebär att mer långtgående krav i den nationella lagstiftningen kan tillämpas. Detta är inte ovanligt enligt svensk lagstiftningstradition, i synnerhet då det gäller djurskyddsfrågor, tex Slaktkycklingdirektivet, Rådets direktiv 2007/43/EG men kan även förekomma i EU-förordningar, tex. Rådets förordning (EG) nr 1099/2009 och 1/2005 om slakt och avlivning. Att tillämpa den modellen inom detta område kan för övrigt behövas då strukturen och koncentrationen i Sverige sticker ut i jämförelse med övriga EU-länder.

Svensk Fågel ställer sig bakom utredarens ståndpunkt att skyddet mot otillbörliga handelsmetoder mellan företag i jordbruks- och livsmedelskedjan bör omfatta alla aktörer, oavsett storlek. Otillbörliga affärsmetoder förekommer i hela kedjan och det finns därför ingen anledning att begränsa förslaget till små och medelstora företag. Jordbruks- och livsmedelskedjan är ett ömsesidigt beroende system där

Svensk Fågel är branschorganisationen för svensk kyckling och kalkon. Vi representerar hela kedjan, från avelsföretag, kläckerier och fodertillverkare till bönder och slakterier. Medlemsföretagen är: Kronfågel, Guldfågeln, Atria Sweden, Knäreds Kyckling, Bjärefågel och Ingelsta Kalkon. Alla arbetar mot samma mål – att ta fram världens bästa kyckling och kalkon.

ineffektivitet eller utmaningar i en del av det här systemet har en "dominoeffekt" på hela kedjan. Eftersom otillbörliga handelsmetoder kan förekomma vid alla stadier i försäljningen av en jordbruks- eller livsmedelsprodukt - såväl före, under som efter själva försäljningstransaktionen - välkomnas att lagförslaget gäller samtliga otillbörliga handelsmetoder, oavsett när och var de förekommer.

Utredaren anger behovet av ett förbud mot att köparen underlåter att tillmötesgå leverantörens begäran om att skriftligen bekräfta villkoren i avtal om livsmedelsprodukter. Förbudet är viktigt så att oklarheter ej föreligger om vad som har överenskommit i ett avtal. Utredaren anger också att det inte finns behov av att reglera vad som är att betrakta som avtal, utan hänvisar till den nationella rätten. Utredaren anger som utgångspunkt i de svenska avtalsrättsliga bestämmelser och principer som får avgöras i det enskilda fallet och nämner som exempel om gemensam partsvilja och konkluderat handlande, vilket Svensk Fågel ställer sig bakom.

Angående betalningstider

Svensk Fågel ställer sig positiv till 30-dagars betaltid i hela livsmedelskedjan. Därmed minskar risken för att leverantören tvingas till alternativa och tvingande utlåningsförfaranden och främjar en förbättrad likviditet för aktörerna. Detta överensstämmer även med riksdagens strategi och målsättning att förbättra förutsättningarna för en hållbar livsmedelsproduktion.

En av den nya lagstiftningens utgångspunkter är att förhindra att en oproportionerlig överföring av ekonomisk risk sker från den starkare till den svagare parten i kedjan. Här är det viktigt att dämpa risken för strukturella fördröjningar för genomslag vid överenskomna prisjusteringar. Detta är i synnerhet viktigt då vi ser att råvarupriser fluktuerar som direkt eller indirekt påverkar den inhemska produktionen och marknaden. För att minska risken för försämrad likviditet, och därmed både sämre lönsamhet och hinder att utveckla verksamheten, så behöver förslaget på förbjudna handelsmetoder kompletteras. Ett ytterligare problem som kan föreligga, mot bakgrund av olika branschers strukturer i Sverige, då den starkare handelspartnern medvetet skapar ett överutbud i producentled i syfte att hålla ner priserna, särskilt i de marknader där nästa led i livsmedelskedjan har en dominerande ställning och därmed inga andra alternativa kunder finns att tillgå.

Utredningens förslag på förbjudna handelsmetoder *behöver därför kompletteras* med ett förbud mot genomslag för överenskomna prisjusteringar senare än 30 dagar efter att de avtalats. Om inte detta tillägg görs i den nationella tillämpningen av EU-direktivet kommer det även fortsättningsvis vara svårt för livsmedelsproducenter att kompensera stora och hastiga prisförändringar som branschen erfarit, tex. för spannmål och andra förnödenheter i samband med torkan 2018 eller ev. ökade priser pga. epizootiutbrott, tex. Aviär influensa eller New Castlesjukan. Dessa globala och nationella fluktuationer kommer sannolikt att öka i framtiden. Vidare bör hinder införas som minskar risken för skapandet av överutbud vid köparens dominerande ställning. Utredaren har av olika skäl inte velat införa en generalklausul. Mot bakgrund av de olika omständigheterna som utredaren har angett kan det därför finnas skäl att införa kompletteringar för dessa typer av handelsmetoder.

Svensk Fågel tackar för att ha getts möjlighet att inkomma med synpunkter till utredningen.

Med vänliga hälsningar

Maria Donis, VD
Branschorganisationen Svensk Fågel